

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

Видає ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО“

Начальний редактор д-р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ.

**РЕДАКЦІЯ
І АДМИНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто пост. шал. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Нач. Редактор приймає
від 10—11 год. після полудня.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в квітні 4.20 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. (фр.),
Італії 7.50 лір, Німеччині 7.50
марк, Швейцарії 5 шв. франк.,
Чехословаччині 30 к. р., Ру-
мунії 150 лей, Болгарії 7.50
лв., Австрії 7.50 ш. дол.
адреси 1 зол.

**В справі оголо-
шень звертатися
до Адміністрації.**
ЦІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
17 сот.

10. ЛЮТ-ГО 1925 ВЕЧЕРНИЦІ „ТУРА“ в великій залі „Народного Дому“.

Запрошення після торжествісх висилаеться. Заходження до
повнень приймає: проф. Білінський, Хшановського 5.
1258

Заведені надії?

З настроїв французької політики.

Вплив індивідуальності політич-
ного провідника є одним з найва-
жливіших елементів успіху політики,
навіть у старих конституційних дер-
жавах, де суспільний механізм має
зміну впливати на напрямок полі-
тики якнайбільшій скількості гро-
мадян приналежних до дуже роз-
біжних партій. На протязі останньої
недуги Європа могла бачити стежити
за хвилюванням настроїв в автоти-
тетних колах французької політики.
Ще нині, коли він видужав, одним
з найголовніших питань найбли-
шої політики французького уряду
є питання: чи оптимізм прем'єра,
його віра в здійснення проголо-
шеної ним програми, не захита-
ються.

Найбільші надії покладав нині-
шній радикальний французький у-
ряд на зміну політичного курсу
в Німеччині, в напрямку демокра-
тичних та нацифістичних ідей. Полі-
ти не виправдали цих сподівань. Ні-
меччина покористувалася корисним
для неї економічним міжнародним
впливом Доза й одночасно виявила
свої націоналістичні симпатії. На-
віть коли би теперішній німецький
кабінет Лютра не здержався довго
— є він неприемним вісником для
Франції. Французька публічна опі-
нія цікавиться дуже живо зміною
політичних настроїв у Німеччині
і чекає: яке становище займе су-
проти них Ерріо. Вона пам'ятає його
слова з дня 28. серпня м. р. звер-
нені у парламенті до Німеччини:
„Демократичні елементи приходять
знову до голосу. Вони люблять,
що ми готові перевести ріжницю
між ними, які борються за мир і на-
ціоналістами, проти яких станемо
рішуче та немилосердно“.

Поклих більшість лівого блоку,
на якій опирається Ерріо є так са-
мо сильна та солідарна як у день
виборів; французький парламент
складений так, що змінити що
більшість якоюсь новою політи-
чною комбінацією було би дуже
важко. При новій парламентській
осілі Пенксве новий вибраний макси-
мальною сумою 314 голосів пре-
сідником. Велика парламентська де-

бата, що торкнеться таких першо-
рядних справ як бюджету або по-
сольства при Ватикані буде дуже
завзята. Важко передбачити, чи
справа внутрішньої політики змо-
жить захитати нинішнім складом
сил. Тут можуть входити в гру два
моменти: 1-ий прохолодження вза-
ємин між радикалами і соціалістами,
які мають різні погляди на методи
найближчої виборчої боротьби;

„Рівні з рівними...“

Виконавчий розпорядок до шкільного закону для
„кресів“.

III.

Не менша благодать спливає й
на фахові шкільництва у зв'язку зі
шкільним законом для „кресів“ і
доданим до нього міністерським
розпорядком. Арт. 8-ий шк. зако-
ну постановляє, що „в державних
фахових школах на жадання бать-
ків учеників української, згл. біло-
руської народності, що творять
41 відсотків загалу учеників даної
школи, будеться вести науку в
двох мовах польській і українській,
згл. в польській і білоруській. Як-
що такого жадання нема, наука
будеться вести в державній
мові“. Ясно, що першим ступнем
в змаганні здобути утратившиє
навчання в фаховій школі, є 40
відсотків учнів української чи біло-
руської народності. Тих 40 від-
сотків є мінімальною кіль-
кістю, вимаганою законом. Але —
само собою — з'являється питання,
як дійти до цієї „мінімальної“ ци-
фри? Чи в створенні умов на
всій українській і білоруській на-
ціональній території знайдеться
хоч одна фахова школа.

Але допустім, що десь в якійсь

Галичині чи Волині нема-
ючись польського населення, а тим
самим і помітнішою кількістю уч-
нів польської народності та що
тим самим найдеється вимаганий
відсоток учнів-Українців, то й тоді
починається „хожденіє Богородиці
по мукам“ для здобуття „двоязыч-
ности“ в школі. І тут об'язує та
сама процедура, що й в справі се-
редніх шкіл. Отже згідно з § 22 і
23-тм (поданим в попередній статті)
„управленні“ мусять підписувати
декларації в прияві директора шко-
ли, доказувати не-польську націо-
нальність учнів, піддатися переві-
рці „важності декларації“ і т. н.
Про зміну мови навчання відносно
фахових шкіл рішає міністер освіти.
Щодо державних народних (низ-
чих) рілньничих шкіл теж об'язу-
ють постанови § 22 в тією ріжни-
цею, що зібрані декларації пере-
силає управитель школи міністрові
рілньництва, а про зміну мови на-
вчання рішає міністер освіти в по-
розумінні з мін. рілньництва (§ 25).

Останній § (26) торкається шкіль-
ництва, удержуваного самоврядни-
ми установами. Цей § звучить в
цілості: „Помагання родичів ді-
тей, що холять до шкіл, основу-
ваних й удержуваних самоврядни-
ми установами з податків, оплачу-
ваних загально населення даної
самоврядної округи, в справі змі-
ни навчання слід вносити в формі
декларації — ідентичних з тими,
про які говориться в §§ 8 і 22 —
до відповідних органів самовряду-
вання (напр. виконавчих відділів сой-
мика, магістратів міст і т. н.), які
з внесенними предкладають їх до
децизи кураторові, якщо йде про
школи фахові, спеціальні або се-
редні загально-освітні, а шк. ін-
спекторові, якщо йде про загаль-
ні (народні) школи. Постанови,
об'яті попереднім уступом, мають
теж приноврелення до самовряд-

них рілньничих шкіл — одначе в
тією зміною, що органи самоподо-
вдання пересилають декларації з
своїми висновками і опінією упра-
вителя школи безпосередньо міні-
строві рілньництва і державних дїбр.
та що про зміну мови навчання
рішає міністер відіосповідані і о-
світні в порозумінні з міністров
рілньництва і державних дїбр“.

До розпорядку додано 3 зраз-
ки „плексиситової“ декларації, а са-
ме А, що торкається акції за заведе-
нням навчання в рілній (матірній)
мові в загальних школах, В (так
сказати: зразок негатив), що об-
німає інспекторську контракцію на
державною (польською) мовою на-
вчання в тих же школах і зразок
С, що трокається середніх шкіл.

Так представляється виконавчий
розпорядок до шкільного закону
для „кресів“. Приягідно подали ми,
оскільки це було можливе з огляду
на неприхильне становище до нас
прокуратора —

Цікаве, що з одного
боку мін. розпорядок стоїть на ста-
новіщі виконистості й ау-
життя максимум енергії
українського громадян-
ства навіть не за задержання ви-
ступу, тільки в суті річі за пере-
міну майже всіх українських шкіл на
утракістичні, а з другого боку че-
рез інспекторську контракцію, ку-
раторське рішення і бюджетування
сойму робить всі заходи украї-
нських громадян — як не безуспіш-
ми, то що найменше ілюзійними.
А все таки ми мусимо в цій справі
виявити те вимагання від нас так-
тичній енергії, мусимо без огляду на
виследи прийняти визов і піти у
оборонну боротьбу за душу наших
дітей, за нашу будущину. Мусимо
використати час і до 31. березня
внести всі вимагані „плексиситови-
ми“ можновладцями декларації і то
на всем просторі українських земель
в сучасних польських границях. Не
сумніваємось, що покликані до того
наші установи в найближчому часі
подадуть докладні поучення в тій
справі.

Положення, в якому найшлася за-
хідна вітка українського народу че-
рез тав. языкові закони для „кресів“,
є просто катастрофальне — тим
більше, що на українській національній території п. Тугута, п. За-
відського (управителя міністерства
освіти) і ин. від кількох літ з усепо-
хом заслунає голосний ендецький
гакатист Марселі Прушиньскі. Ці-
каво, що варшавський „Роботнік“
аж тепер довідається, що Пру-
шиньскі, як зазначає в ч. 23 а 23,
ц. м. в статті „Ендецька гаката у
Сх. Галичині“.

„удержує сой плач якоб мертвоті
наліз і фактично дитинку плачу шкіль-
ного підліткового в відокремленні до націо-
нальних меншостей на терені східної Гали-
чини“. На сумішшій є факт, що ін-
спектор і старости приноврелюють
до вказує голови органів націй
народонах, сповною його зариження.
Супроти такої театральної акції, шир-
реної божеволімих фанатиком, а піддер-
жуваної урядом і супроти того, що його
воли піднімаються на чолі державних
властей (Кураторів міністерства і про-
вінцій), всі закони, урядовими соймом
справі осмолування мови для національних
меншостей (які то є „кресів“ — Ред.)

Red. „Dilo“ we Lwowie, Pr. 39.25.
W imieniu Kancelaryi polskiej: Sąd
okręgowy kamry orzekł na wniosek Prokura-
tory przy tymże Sądzie, jako Trybunał Pre-
zydencki we Lwowie, że treść artykułu, umie-
szczonego w czasopiśmie „Dilo“ Nr. 13.
(10.25) z dnia 21. I. 1925 pod tytułem:
1) Wyrażenie w ogłoszeniu na stronie 1.
między słowami: „Akademja a z takimi pro-
blemami, 2) Nowa era“ wyrażenie między
słowami: „omozoty a wsi prawa w tymże
artykule wyrażenie między słowami: „masowo-
in a peremieniu w tymże artykule zdanie
między słowami: „wzrostem brzmieniem a
Pobozostem w tymże artykule okrzyk między
słowami: „nie żniw a nie zakon cz.“ w tymże
artykule uster między słowami: „okólnie a ma-
in rżakty w tymże artykule uster między
słowami: „dodati napisali a tomi ukraińscy w
tymże artykule uster między słowami: „buk-
wami a Moze iym spro-obem, 3) Dopuszy-

potwierdza „Term pil“ uster między słowami
rżakty i administracji a Wiczy przynajm za-
wierza wiadoma ad 1) zbiodow § 63 a)
uk. ud 2) i 3) wywstęka z § 60 uk. uznił
dokonana w dniu 2. stycznia 1925 roku
kopistka za usprawiedliwioną i zarządził
znieszenia całego nakładu i wydał w
myśl § 493. p. k. zakaz dalszego rozprow-
szczenia tego pisma drukowanego. Zarzą-
żenie wydaje się nakaz odprawiedliwionemu re-
daktorowi tego czasopiśmie, by orzeczenie
najszybciej umieścić bezpłatnie w najbliższym
numerze i to na pierwszej stronie. Niczym
nawet tego nakazu pociąga za sobą następ-
stwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17.
grudnia 1902 Dz. p. p. Nr. 6, ex 1-563. I. b.
zatwierdzenie za przekroczenie na grzywnę 10
400 Zł. P. Lwów dnia 21. stycznia 1925.

(Підпис поміска Р.)

стаються фізично! Що гірше — ми є свідками злочинів феміністів як село в селі! Що далі загалом? І суспільстві, і мовно-населення переїмлі українських діалектів на польські! Супереч. Інтенції ступаю (?! Рес.) — ретельного і тій змисли і в так спадати мікропр. Тітутон. Місцеве населення і бойкотів шкіль. пере-мішані на польські, а власті нахиливають та його крива на вершині і дітям по школі, флітють (водича. Сте. іт. Лисич. і т. п.)

До вселення Прушинського — як каже „Роботнік“ — „толерантний“ психіатричний куратор Собієнко і підпомагає „амбасадор елекція“ в мілітарстві освіти Лопушанські. „Роботнік“ поміщує й один з „універсалів“ Прушинського до шкільних „інспекторів, який наводимо в цілості, як доказ правоти і законності на українській національній території:

Lwów, 9. I. 1925.

Wielmożny Panie Inspektorze!

Jakobowicz mł. Thugutti powiedział mi 19. XII, 1924 r., że wkrótce i o przedmiotowej sprawie będzie rozstrzygnięcie. Wykonawcy szkolne, jednak dotychczas spiera się o nie z mł. Zawadzikiem i chcą postawić na swoim. Wnosi nowelizację do samej ustawy [językowej] szkolnej, a wobec tego potwiera [językowy] stan, według którego zmieniano [język] wykład w w szkole odpowiednio do art. kr. z r. 1870, przez podpisy wójta, przez kilka mł. Załam zbieraniem podpisów według nowej ustawy jest warfłocłowe i kartki p. pisane (bez daty) zarzować trzeba. Ale obecnie trzeba jeszcze na gwałt mł. według dawnej formy i nadrobić ten czas, który Thugutti swoimi praktykami zmarnował, bo wskutek czekania na nową ustawę nie polaczryliśmy szkół według ustawy dawnej, choć do chwili wydania rozporządzenia wykonawczego ona obowiązywać i mamy obowiązek ją wykonać. Proszę więc uprzejmie, by W. Pan Jakubowicz, jako najbliższy sam do odwołanych wsi fa. które to są wic, dawniej podałem w wykładzie, zresztą i Pan-ma daty [indolci], zyskał zaraz od wójtów podpis i pieczęć na przywieziony przez siebie list. Rada gmielna w..... uchwała dnia... wprowadzić w szkołę w X [język] wykładowy polski przeciw o przyłączenie szkoły ruskiej w X do polskiej w X, z użyciem po rusku religii gr. k. i języka ruskiego, jako przedmiotu". Akcję tę należy głównie wykonać we wsiach, gdzie jest tylko szkoła ruska, ale także i we wsiach, gdzie są dwie szkoły, a można dopisać tam, że ma być nadal ruska w obu lokalach, (zrobi się to potem tak, że w obu lokalach będzie ruska polska a dzieci będą rozmieszczone według odległości od szkoły a nie jak dotąd, o ile trzeba będzie zmieniać w ciągu roku rozmieszczenie dzieci, co zresztą jest raczej trudne, a wystarczy, gdy i w dwolicharowej szkole ruskiej będzie wykład polski. Prosiłbym o napisanie (posel dr. Marcell Proszynski - Lwów, Nebielaka 81, gdzie W. Pan akcję tę jeszcze przeprowadzi, a ja jestem pewny, że da on dobre wyniki, bo nawet tutaj wójt zyskał jeden podpis wójta, niż dwadzieścia podpisów. Rzecz jest niezmiernie ważna i nagła, a gdy W. Pan wniośił tę podję, oczywiście będą one wkrótce zrealizowane przebywając, chodzi tylko o wie-

Проф. Д-р Е. ФОРМАНЕК

директор Института у женщин в нем.
Карлового Университету в Праге.

ІВАН ГОРБАЧЕВСЬКИЙ

(З нагоди його семидесятиліття.)

Якщо треба коротко вказати на значіння дослідника, не можна написати тільки його біографію та перерахувати його праці, але потрібно визначити й добу, її змігання, погляди й напрями, щоби за слуги і відмінні погляди дослідника належно виявилися на ґрунті його доби. Кожний винахід і кожний погляд стає поступом, загальним частком і самозрозумілою правдою єдине в рамках своєї доби, в них же він відрізняється і виступає над різним звичайним думок. Тому ці рядки не мають бути ні вичерпуюче повною біографією нашого євильяна, ні повним підрахунком і розглядом його праць, — вони мають бути тільки спробою подати певний рельєф, в якому виступає постать дослідника з рисами сучасної йому доби, при чому дані біографічні і відповідні праці являються лише тематичним доповненням.

Горбачевський народився 20 травня 1854 року в с. Зарубинцях, біля Тернополя, в Галичині. В Тернополі-ж він одержав середню освіту на німецькій і польській мові. Вчення на нерідній мові вимагав

Російська еміграція.

1. Загальний огляд.

Поля межами антішоної території СРСР є кілька мільйонів різноманітної, по своєму соціальному і політичному складі, російської еміграції. Вона розкинена по всіх континентах. Всю ту еміграцію можна поділити на два великі табори: військову і цивільну. Щоби наглядно уявити собі чисельність цієї еміграції, вистане вказати, що вона перевищує кількість всього населення такої держави як Естонія або Литва, а може й їх обох акупи. Довладно пірхувати еміграцію неможливо. Та вже сам факт, що вона рігма населенню якоїсь малої держави свідчить про її неабияку чисельну силу. Якби в неї була такаж моральна сила, то вона могла би представляти собою дуже грізну небезпеку для радянського уряду в СРСР. Однак так не є. Російська еміграція морально розкожана, безсилна і що найважніше цілковито відірвана від рідного ґрунту. Через те блукє різноманітними шляхами всяких ідеологічних утопій, теоретизувань, газетних полемік а то й особистих поракунків між поодинокими дітьми.

Ця еміграція має своїх кілька визначних центрів у найбільших містах Європи. До політичних її центрів треба зарахувати перш за все Париж і Берлін, далі йдуть менші як Прага, Білгород, Варшава, Кобург, Рига, Ревель, Гельсінґфорс, а на далекому сході Шангаї. Про якийнебудь більший центр в Америці згадувати не приходиться, бо там він переноситься з НьюЙорку до Вашингтону чи куди инше і навпаки. У кожному з названих міст появляється щонайменше одна емігрантська російська газета, за винятком Кобурґу (осілю "імператора" Кирила) і Шангаю.

Російська еміграція має і культурні осередки між якими найбільшим є Прага. Там є університет, багато вчених і ще більше молоді.

ki pośpiech i pojechanie na wie

2. pełnym znaczeniem (—) Prósznoki.

А всеж так, не заважаючи на му-
симо розпочати живу оборонну
акцію за рідну школу. М. Ч.

По ньому йде Берлін і Париж, де є такі російські великі університети. Найбільшим політичним осередком є Париж. Там є і „Всеховний Монархічний Совет* і „Рускій національний Союз* із Карташовом на чолі; там і республікансько-демократичне об'єднання Мілюкова. В Парижі є і найвищі органи російської православної церкви на еміграції з єпархами Євдокієм і Антонієм на чолі. Там же і центр російських месенджерів із Мережковським

Найпомітніша і найвідоміша в часі російської революції до більшовицького перевороту партія російських соціалістів революціонерів сконцентрувала свою діяльність переважно в Німеччині. Там і виходять два органи тої партії «Воля Росії» і «Дні». В Берліні є побіч есерів сильна політична емігрантська група «Руля». Колись це був орган кадетів (конституційних демократів). Основником «Руля» був визначний кадетський лідер Набоков.

Пепесівські балачки.

„Богові свічка й чортові огарок“.

В останніх днях відбулася у Вацшаві (в салі Гігієнічного Т-ва) збігана лекція, присвячена "східним кресам". З лекціями виступили: відомий "спеціаліст" від національного питання, автор бооштру "Україна і справа українська" Леон Васілевскі, що загально говорив про проблему національних меншостей в Польщі і інших державах, — пос. Недзялковскі, що присвятив спеціальну увагу українській і білоруській квесті в Польщі і пос. Прагер, що реферував пелеевскіський проєкт автономії для земель, заселених українським народом.

Перший докладчик (Васілевскі) вказав, що не лише Польща пов'язана з "болячкою" національних меншостей. От Туреччина має квестію грецьку, Гоеція — турецьку й альбанську, Югославія — македонську, Італія — німецьку й слов'янську, Фінляндія — шведську, Еспанія — каталонську, Англія — ірландську (вже частинно подаднану) і т. д. Причиною існування цих квестій є те, що державні границі не покриваються з етнічними.

Його вбили, бо його смерті „Руль“ пішов дуже напругою. Але його політичне середовище не дуже заскочило.

Найбільшим осередком військової еміграції це Балкан з в першу чергу Югославію з Белгородом. Там знаходяться останки армії Вранґла та Денікіна. В Белгороді повелась величезна монархічний шовінізм. В Югославії шовінізм і військова еміграція заклімалися до тої міри, що емігранти займають визначні становища в державному апараті та в армії. В значно меншій мірі можна таке звинувачувати в Болгарії. Другим більшим осередком військової еміграції є Галіполі. Там останки давніх билих армій живуть акулі в суцільна військова формація. З тими йдуть значні військові череди в Польщі (в таборах). Фінляндії (рештки армії Юденича), в Персії та Китаю.

Так приблизно розділена та велика чисельно сила російської еміграції. Та не тільки більші осередки. По за ними є ще багато невеличких та військової еміграції в Англії, Японії, Америці, Індії, а навіть в Африці.

фічними, хоч в XIX і XX ст. все більше проявляється змагання в напрямі утотожнення границь державних з етнографічними. А це має той наслідок, що все більше повне народи здобувають незалежність. В XIX ст. здобула незалежність Греція, Бельгія, Румунія, Сербія, а по останній війні Польща, Чехія, Фінляндія, Естонія, Латвія і ні. Зменшується сума національного гнету, але збільшується гнет деяких національних відтінків. На це впливають різні причини, як загальна політична ситуація, низький рівень національної свідомості (?) населення даних відтінків та kwestія економічної, комунікаційної і стратегічної. Скинення яремським народом все наступає в наслідок війни (або революції — доддає ми). Демократія, бажаючий виминути війну, шукає виходу зі сліпої вулиці національного пихтання.

Польська проблема окраїнних меншостей є спеціально скомплікована і має для польської держави подвійне значіння: внутрішнє та

тичному траденті (Über das Verhalten des Elastins bei der Pepsinverdauung⁶. Zeitschr. f. physiol. Chemie. 1882). Праці ці являються першими поновч з працями Hasiwetz'a і Habermann'a, які займаються дослідженням побітєиових тіл.

Коли Людвіг на початку вісімдесятих років, знайшов порівнюючи певну і легку методу означення мочової кислоти в мочі, інтерес Горбачевського звернувся до цього тіла, яке в ту добу було предметом інтензивних студій. Хоча структурна формула, встановлена Медісзоном, була вже тоді відома, однак не вдалося синтетично приготувати мочову кислоту, не діялись на праці на цім полі ряду славних дослідників. Про це слідкають імена Liebig's, Wohler's, v. Beyer's, Nencki'ro, Pinner's, E. Fischer's.

М. Nencki, геніальний і палкий польський революціонер, засуджений в Росії на смерть, який був тоді професором в Берлі, закладається, що він буде першим, що переведе синтезу мочової кислоти. Отже видно, що питання синтезу мочової кислоти було в той час дуже актуальним. Горбачевський обериує тоді реакцію Штрекера, який при розкладі мочової кислоти поруч з мочовиною ізолював і глікоколь, і Горбачевському пощастило одержати комбінуванням цих тіл приготувати синтетично мочову кислоту. При загальному інтересі тоді до цього питання з ерозумінням, що

повідомлений про це старенький фізіолог Брюкке полишив своє помешкання (що робив надзвичайно рідко) і приходить до Інституту Людвіга погратувати молодому дослідникові за його успіх. Праця вийшла під назвою: „Synthese der Nahrung“ у Віденській Академії Наук р. 1882. В тому-ж році вийшло праця про уремію: „Beiträge zur Lehre von der Uraemie“ (Mediz. Jahrbücher).

На кінець 1883 року приїздив покликання Горбачевського на медичний факультет до Праги, де весь час забірав у нього влаштування нового інституту, і де поруч з фізіологічною і судовою хемією він мусів заступати ще вакантію тоді катедру фармакології.

Не дивлячись на велику педагогічну працю, Горбачевський знаходить ще час для студіювання питання мочної кислоти. Довгими дослідями він приходить до творення мочної кислоти з трихлорлактаміду і мочовини, що погладжується зі структурною формулою Medicus'a і одночасно служить й підтвердженням. З цього обсягу опублікував праці: „Über künstliche Harn- und Methylnharnsäure“ в записках Віденської Академії Наук р. 1885 і „О умелѣ кyseline mочовѣ а methylnmочовѣ“ в „Chemických Listech“ р. 1885.

(Кінець будів.)

* З красяного „Українського Медико-го Виступка“ за дозволом редакцій жур-
дану. - Р.

зовишні (я огляду на те, що населення окраїнних відділів змагає до об'єднання зі своїми братами поза границями Польщі). У Польщі є три проблеми: литовська, українська і білоруська. Литовців є мало, тому ця проблема не є така важка. Що торкається української і білоруської меншості, то існуюча статистика не дає достовірних представлень про ці меншості чисельно. Тому логічно, додавши до себе, що „красні закони“ є збудовані на статистиці, яка не має ніякого реального значіння. Л. Вандіаскі у приближенні означає кількість Білорусинів на півночі, а Українців на 5 міль.

Нерівномірність розподілу індустриальності викликає безсумнісний Українці. З трьох простих, заселених українцями місцевостей, Східної Галичини, Волині та Поділля (а саме: Лемківщина, Холмщина і Підляшся) — у Раді і в Східній Галичині житимуть чисельно найбільшу інтелігенцію і найвищу національну свідомість мас, опісля їде Волинь, потім Поділля.

Завданням радикальних кол у Польщі є розв'язати питання східних окраїн у той спосіб, щоби окраїнним меншостям дати максимум для задоволення їх потреб, без викликування війни.

Другий з черги докладчик посол Независимости спинався над двома течіями польської політичної думки у відношенні до Українців та Білорусинів, а саме над течією безглядної уніфікації репрезентованою правими колами і течією федеративної представленою польськими радикальними партіями. Независимість твердить, що зайняття Вильна Підсудним було виповненням частини федеративної програми. У воєнний час не покладено справи східних окраїн, а опісля прийшов ризький трактат, через що давня федеративна програма втратила раціоналістичне значіння. Праві кола висловили свій погляд про відношення до окраїнних меншостей у книжці Ст. Грабського, а саме в тім напрямку, що „меншості мають право до опіки“, але не до співромадянства у польській державі. Ліві польські кола є того погляду, що меншості слід зв'язати з державним інтересом, створивши для них „таку організацію життя, щоби зв'язати їх тісно з розвитком та добробутом держави“.

Вкінці пбс. Прагер, зазначивши, що ризький трактат був компромісом між концепцією прогнання окраїнних національностей і федеративною програмою, зупинився на тому, що населення окраїн своїми почуттями звертається до своїх братів поза кордонами Польщі, а польська влада не вміє задіяти цієї довіри населення. Польська влада доводить до невинних суспільних конфліктів, не перепиняє адміністративних та податкових надуків, не задоволює потреб населення, через що робить його приголом для більшовицьких махінацій. Поведінка уряду в справі окраїнних меншостей є невинна і безплатна, тому обов'язком соціалістів є взяти собі справу з поваги до положення і зробити відповідні висновки. Імагаючи до національного миру, П. П. С. випрацювала проект автономії для території заселеної Українцями.

Так виглядають непевніські балачки. У найближчому часі ми сподіємося над „автономією“ просягом непевністів та викажемо, як мало політики польської радикальної демократії відірвані від політики польської реакції. В найкращому разі вона їде по лінії приповідки: „І Богові свічка, і чортові огарок“.

Дрібні вістки.

Франц. посол в Україні був де скляний. На її місці імовірно буде призначений один офіційний обсерватор.

Політ. пана мінор у Франції — як досі є мінімальний — стають предметом деб'т і парламенту. В н'рпу чоту жити і отримувати прих'т голосу при громадських виборах.

Поч. Муліди знову заманили свою неадекватність від уряду: я не та-просям держ. секретаря закорд. спра-Юа на політичний банкет, на якому були присутні всі члени закорд. сенатської колегії.

Америк. сенаті поклали завершення демократ. сенатора Мек Келлер, щоби переконатися, чи Америк. не порушує а Вашингтонського договору, про морські розб'рчення, збудувавши тепер два нові військ. кораблі.

Америк. фінансист Марбуф перерахує неадекватний мі-сь європейських паперів гроше, а і уступити місце знову золотій монеті. Взагалі америк. фінансисти прих'дують дуже велике значіння до ласки з лондонської угоди.

Радіка і його товаришів не будуть судити за злочини з московським селі-ським інтернаціоналом, тільки за провини, довершені на території Югославії, квад-фіковані урядом Пашча як державна зрада.

11. II. 1925.

МАСКАРАДА а сьогорічній, ТЕАТРАЛЬНО-БОГЕМИЧНА, Була першою Сезону. Зв'язок згоди і бонтону. Бо приїде тут на годину „Вигаданий“ а дома Твоєїй Віт а віт із ним аж дало Стане свіжий цар Кирило І Василь наш „п'ясуєць“ цисар І Загонський ех-комісар. А кий н'х у добрій згоді, Небувалий а нашій родзі.

Радикали } затонцюють
Клерикали } під чимбала
А фашисти } будуть бити
І комуністи } будуть бити

11. II. 1925.

відгуки дня.

Борислав сміється.

II.

За счекою загудів святочний голос гон-га: раз, другий і третій. Затихло все: публіка, двері і вентилятор.

Тільки голос режисера за кулі розноситься голосом шепотом: — На! Скоріше там! Виходіть до біда. Чого Миколай став як стовп!

Музика, м'якше-бітше таксамо фальш-во атиля „Тітун“.

Висувався с. Миколай, в товаристві українського Атинка, польського Борута і ітернаціонального Ангела. — Шановні гості! — почав с. Миколай, голосом зовсім подібним до Лопя Лепого. — Прийшов я до вас у тяжкій, немовно такій часі.

В тім м'єсі Миколай зробив рукою жест, так нещасливо, що відірвав собі бороду. Але борода зараз же вернула назад на своє місце і вже до кінця „виставки“ заховавалась прилично.

Щодо артистів то цього абсолютно не можна сказати.

Антимо кілька разів став Миколай на нагитки, а ангели робили півні час око до Борута.

Публіка, на диво, зовсім не була тин згосена, хоч між нею було багато невинних ангелів. Вияво в Бориславі об-блення ока наміт і до польського чорта не є катігала.

Кінець-кінцем святочна промова скінчи-лася і Миколай роздає дарунки.

Борислав має шифру, але в чужих руках і тому несправедливо виступив с. Мико-лай роздаючи досить скромні дарунки.

Я дістав торбу — так як порожню.

Після роздачі дарунків між товариство: Миколай, Ангел, Атинка і Борута, ви-шли під такт маршу: „Жакош в'їбел, жа-кош“ і вже більше не показувалися.

Наступила коротка, дивовижна інтерва-Ледве хто мав час с'як так підперезувати горло, а вже знову загудів гонг.

Знак: починається вистава святочної картини Л. Лепого: „Сон Івасика“.

Ще він година тиші на сцені та крихіт-ва за сценою і куртина гладко поїхала на боки.

Перед очима захопленої публіки роз-горулювався прекрасна панорама.

На задній стіні з'явився у місечкому світі святой пород Єрусалим. (Це власне і є церква від Божого Гробу).

Збоку найво кляроті гоїної тюрми. (Це імовірно „Незалежність“).

Збоку направо для знаменито мам-мочини доріжки. (Це а „Ох не ходи Гроїно“).

Всі ці декорації не перешкоджали вид-ня уявити собі: українське село на задній стіні, леваду налево і столону на право.

На сцені не було нікого, крім режисера п. Сро-ка, який арештою швидко забрав-ся за кулі.

А потім прийшла черга на артистів. Івасик став під Єрусалимом як під влас-ною столуною.

Потім мандрував, мандрував і заїздив до баби Яги, що мандрула в крим'їналі (налі) і їла час між часу українські діти.

А потім Івасик знову став твердо під Єрусалимом і тільки раз з'явився, щоби дасть чим заховати члену балету. Зає-тичак, що його хтось не заступив у сплячку.

А потім... потім... не знаю що сталося. Бо як я збудився, то вже вигортали бо-лото зі сцени, щоб не перешкоджало тя-гнотіючому.

Весь час „спектаклю“ я стояв на бль-комі, де крім мене була ще роздатих і сторож.

Крім скінчилися офіційна частина, сто-рож фанатично торнув мене за полу:

— Можете безпечно йти на дошну. Вже за білетами не питають!..

Галактион Чика.

ОСТАННІ ВІСТІ.

Заворушення на Вираїні.

З Риги звідомляють, що на на-віщені голодом землях України і півні. Криму почались заворушення. В олександрійській повіті козацька кавалерія розігнала абзубованих. В околиці Мельникова ур. відділи мали сутичку з селянськими від-ділами.

Смерть віцемарш. Сейди.

У Варшаві помер 25. I. віцемар-шалок польського союму Сейди.

За 20 днів померло 4500 лю-д.

„М'єтє“ звідомляє з Токіо, що інфлюенца, яка шаліє в околи-цах столиці, спричинила за остан-ніх 20 днів смерть 4.500 люда.

Америка приступить до світо-вого роз. трибуналу.

Кудіж у промові до прибувших до Білого Дому учасників міжнар. конференції в справі причин війни і засобів перешкодити війні, за-явив, що так як конференція роз-брось с співпрацею на політ. полі і зміряє до цілей, над котрими радить конференції, котрої учасни-ків приймає в Б. Домі, так пере-ведення пляну Доза буде успішним змаганням для екон. відродження. Найближчим кроком Америки для усунення світових воєн буде її приступлення до світового розем-ного трибуналу. Зробити кінець війнам, не обов'язок народів.

Конфлікт Аргентини з Вати-каном.

З причини, що Аргентина зголо-сила жадання відкликати папсько-го нунція, конфлікт загострився. Можливе є з'явлення дипл. взаємини між Ватиканом і Аргентиною.

Румунія проти розб'рвань.

„Н. фр. Пр.“ звідомляє з Бука-решту: Румунський уряд одержав від Союзу Народів ноту з визна-ням, щоби військові видатки в бу-дущеті на 1925/6 р. не були більші, як попереднього року. Мін. загр. справ Дука відповів на цю ноту, що Румунія в теперішній хвили не є в силі відволотити жадання С. На-родів, бо Румунії грозить безпину небезпека, яка велить скріпити всі-ми засобами народню оборону.

Револуція в Чіле.

З Сан Яго звідомляють про вій-ськову революцію. Президента мін. Альте Міраме арештували. До Але-сандрія (кий тепер у Венеції) ви-слали письмо, щоби знову обняв президентуру.

Справу евануації Мольоні роз-гляне Р. амбасадорів.

„Пті Пар.“ домігаться, що око-ничний рапорт міжсоюз. контр. ко-місії в Німеччині доручиться Раді

Амбасадорів щоби за місяць. Від-повідь конференції амбасадорів на останню ноту Німеччини проти о-купації Кольоні, обмежиться до за-яви, що погляд союзників різнить-ся від погляду Німеччини.

Присудити смерті в Петрограді.

„Ост Експрес“ звідомляє з Пе-трограду: Петроградський губ. суд видав кілька присудів смерті з при-чини бунту в'язнів. Бунт цей вибух в кінці грудня 1924, тому що в'язні піянали в одному з в'язнів шпика чревичайки. Хотіли зліну-ти його й 300 люда ззатакували також і дозорців, котрі астигались за шпиком. Коли бунт прибрал грізну форму, візачи військ. Воно дало салву й убило п'ять в'язнів. Хоч в'язні боронилися лише дже-пальними ведами, трибунал про'явив, що напад був пляново переведений і засудив сім чоловік на кару сме-рти а багато на кілька літ в'язниці.

Договір Радіча з Мадярщиною.

Югославинський уряд оголосив тайний договір, заключений в Лон-доні між Радічем і мадярським пос-лом у Лондоні. Договір передбачає: 1) забезпечення Хорватам само-визначення мировими а то й инши-ми засобами. 2) утворення комітету для влержання контакту з мадяр-ським урядом 3) впробує прове-рення мадярсько-хорватської грани-ці з перед 1918 р. 4) Гарантує Мадярошні більший доступ до Ре-ки, 5) тіснійшій взаємині Мадяроши-ни з Хорватією, колиб це стала незалежною республікою. В такому разі передбачено заключення полі-тичного, військового й економічного союзу 6) мадярський уряд зобов'язується до співпраці з хорватською республіканською партією для здійс-нення її плянів. Між документами є теж проєкт зорганізування дер-жавного перевороту й утворення відділів для боротьби з жандарме-рією й військом. Мадярський уряд заперечує начеб коли небув зма-гав до такого договору. Преса об-говорює широко текст договору. Зауважено, що на документі нема ніяких підписів, зате є різні по-равки, пороблені рукою Радіча. Ко-ли не буде доказів уважати договір матеріальним доказом, то всетаки він буде обвинуваченням морально-го характеру. Воно висновоювати політичну діяльність Радіча.

Димісія пруського кабінету.

Пруський кабінет Бранд рішив податися до димісії.

Японсько-радянський союз не-ресторогою для Америки.

Карахан у розмові з представни-ками преси заявив, що рад.-японський договір єпересторогою для Америки, котра не заключаючи договору з СРСР, погіршує лише положення.

НОВИНКИ.

— Конфіскація. Вчорашня (17) части-„Діла“ сконфісковано за наголовок до статті про розпорядок до шкільного за-кону для „красів“ (де вже другий наго-ловок цієї статті сконфісковано!), а вкінцеві уступ цієї статті і за частину во-иники про сезаційні арештування кількох Жидів, заїманих у справу Штайффа-Пам'ячності.

— Бузьки під Львовом. З Чехосла-вії під Львовом повідомляють, що там по-чались бузьки і дикі хаки, що зачали є першими виступами весни.

— Набеліна „всезову“. Для 22. II. м. прийав до Львова новий мадярський во-вола Палло Гараніх, на якого зустріч виїхали на зустріч до мадярської достой-ности. По привітах відіав п. Гараніх до будинку повідстав, де почав урзу-вання.

— Затиша сонця. На дені 24. II. м. заповіжено повну затишу сонця, видку тільки у вузькій смугі, що проходить атлантійським океан і територію великих озер в Америці. У Франції починалася ча-стина затиша сонця о 2 год. 58 міну-т і кінчилась рівночасно з заходом сонця. В решті світа не було видно затиша.

— Самогубство чи прилюдом. На за-дзвичайному відтинку поміж Колоном і Жо-таніями з'явився овод і від носами по-іду ридових 22 полку Яд Костер з Тар-нопа.

— Пан почнайстер з Пробіжної. Пе-тологічно „дисторжний почнайстер з Про-

Пам'ятаймо: Радіча Школа — це на-родня фортеця, це певний захист у добі аліхоліті!!

зброшурований комплет за рік 1924 по 10'40 зол. продає
НИГАРНЯ ТОВ-А імені ШЕВЧЕНКА, ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10.
Просимо спішитися, бо комплети на вичерпанню!

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський хор
Д. Мотнат
У почепілов 24. І. м. Ходорів.
У містонов 27. І. м. Рогатин.
У сестів 28. І. м. Рогатин. 1230 3-4
У чепілов 29. І. м. Березана.

Звісні оголошення.

ІЖИНИР (із державної посади Аргентинської Республіки), сервіліх: іу во-
брого здорово, людина літературного
імени — не мають жадної шпіні змори
чак, ші-б дивавати жадності з гарною
Ук айнімо — жадас диваватися із осе-
ченою дивавістю бет минулого, чийо дш-
ці та гарного чатовання, добос розтане-
мо духова і фізічно від 22 до 28 літ.
Смакатица та відпочив, бездоганна зом-
нішність обомо-оа. Безумовну тайку та
жаданість у диваваті гарантію. Пис-
ти, дозаяти свою фотографію на ад-
ресу: Alejandro Krinitsky — calle Zucumau
№. 672 — Buenos Aires, Republica Argen-
tina, America del Sur.

[illegible]

ШУКАЮ жінку, навадера до 35 літ на становищі за декретом, для сестринської місії, що живе на провінції повн мамі, літ 20, повністю, власне, поодинокі дати. Зголошення до Адміністрації для України". 1248 1-2

5 У. вепровою ковбаси, або 4 кг. трибешної солонини траз з опакуваччям до 12 шт., 90 коп. вислав поштою за підписом (записка) «удженин Д. Нагірного в Самборі. Жалайте пішники пішны марсарины вишоби».

За оголошення Релачіє не відповідає.

Спеціаліст ветеринарних і шкідливих комах
Д-р І. Муха був сектор. віденського
 шпиталю і львів. ординув.
 8-10, 12-1, 3-6 в неділю 5-1, Львів.
 1174 Аскала І. (вір. Панахько) 3-4

МЕБЛІ
і люксові відомські
і красиві на догідних
умовах
під час надешевше
М. Грін, Рівнянська 14.
1261 1-5

По перерві викликаній відносинами помі-
стими, одержати можна знову славне, неза-
даваної світової вистави відзначення і від 20
літ всякої ушкідливої латентної усмиратою
біль ревматизм як також всілякі домашні

„НЕРВОНЬ“ К-да ФРАНКОЗА

ТЕРНОПОЛІ. — Ціна флякона 2 зол.
При надісланню згорі перетяжкою поштою.
Вісім 20 зол. висилється 10 фляконів фляко-
мусе частими різном опакувані. Дістать
можна у всіх аптеках д-ра Франкова
з маркою охоронною

775 Силач з молотком 12-14
або лгосто під адресою
д-р М. Франков аптекар в Ужгороді х. II

† Посмертні згадки.

Юліан Дутинвич, гр. кат. парох в Липтові коло Холосова, з відзнаками кніж-
шанськими, поведе парох Луба в Брі-
дцині, ініціатор і оснудатель "Сільського
Господаря", помер в п'ятницю 23 січня п.
р. в Липтові. Вічна йому Память!

Кредитове Товариство „САМОПОМІЧ“ В КОВЕЛІ

тимчасово міститься по вул. Варшавській ч. 25.
Терен діяльності — Волинське Воєводство.

Приймає вклади ощадні на книжечки. — Уділяє своїм членам позичок. — Проводить всі банкові операції.

Всіх інформацій уділя правління, що міститься під іншеадмиченого адресою.

Записується в члени Товариства.
Уділ виносить 25 зол., вписоме 5 зол. Кількість уділів не обмежена.

ПРАВЛІННЯ. 1262 1-1 НАДЗІРНА РАДА.

Всячина.

Процес за Імн. В Осльо (6. Христи-
ні) відбувся сензацийний процес, в якому
позовником виступав світлові слави пас-
мачик Кнут Гамсун, а підсудним — його
два різні брати. К. Гамсун вніс судову
скаржу проти своїх братів за незаконне
приписання собі його всесвітнього, який
приніс йому славу і — гроші. І який кінець

— **Трагічний випадок.** Минулої п'ятниці попомогли татівши в Львівському закладі Сакхе Кео всі площі с. Юра Лявель, трагічний випадок. Учень закладу бігав по лужковому огорожі, на якого різким місцем розійшовся статі святой. Коли одна з учених, 14-ти років, дочка лавельської синакши Шиватомської, перебувала порід статую с. Святих, статую зникла і лавель притягла своїм глазом лавельську дитину. Лавельський заклад, щоб протвердити життя до п'ятнадцяти років, був безсильний. Виявлює управління закладом, що не позбави про лавельську злочинців статі.

— Любимий таточко! Фаб'янів і Остатівців в Німалево! І навіть Яковичі зможуть зі службиного, з якого хотів втекти до Алерке. Але безпосередньо перед нами мірянам виходом рішши Остатівців поновити самотності разом зі своєю жінкою і дітьми. Забраши жінку і «всіх дітей до лата, жінка» ніби на проміжку, підчас якої пустив ват і «кабінетному» догони і швидко у хвалі ріки Валь. З хвалі впаде існувати тільки наймалодушні докуч. Остатівців, навіть додому в Тоніах.

— В страхе перед «огацями». Египетский король Ахмис, по задуманной подорож до Аргентины, лично посетил и оставил дома, во аргентинском уряд истерг Ного перек «огацями» и сданных акаристик, вы могли злиководит Ного королевской милости.

— Залізнична катастрофа в Румунії.
Біля Кронштату в Румунії вискочив зі
шляху поїзд, при чому 12 осіб піднесло
тяжкі рани.

— Ренес давнійшої поліції, Париж-ської комісії Лаві з'явився поліції, що він керував злочинами. Казантоті перехопити дорожнього міста на стуні 252,000 Фрэнсіс. Казант отік і в Гауї сім на його імя «Париж», що готовився відіслати до Америки. Поліційний комісар затримав його на Гауї, в наслідок того Казант з його співмисльця з'являється. Від моменту злочинства Лавіє крадіжці до моменту з'ясування злочин, проминило всього 15 хвилин. чия парижська поліція досягнула злочоду споконві.

— Залет до монастирств. З 3-го дня вищитих мурів доходить до нас голоси співзвучного жалю. Я обверну, «окидаю» когось часу навіть у найбільшій перемоні. Святи ніщо не править Богослуження для українських священих греко-лат. обритування. І так ад 1-го, ад 2-го, ад 3-го для Мадридських Святи, ад на Новий Рік ад на Йордан наша Консисторія не подає про Службу для священих при вул. Ваторія, — навіч би їх зовсім не було. Може би святи Консисторія згодилася поспити, чому воно так і десь не може у Львові не достас українських священиків? 21

1) Дня 13. жовтня 1924 арештовано у Львові студента мед. українського універс. Петра Салкевича разом з Сетякєва поміт Каміня струн. і доставлено до в'язниці окружного суду в Бескидах під злим том цюпівку рабуну поштового воза Помо- р'янского коло Дунаїва. Обвинуваченого дала поставити перед дорозовий суд.

Петра Савицького звільнено з бере-
в'янської тюрми для 5. 1. 1925.

2) Дня 13. грудня 1924 на самого Ангрія передовими через село Зареманьку відгачається поїмту ексектор Мачута і 2 востеруноків дожаєваної поїмні і постеруку Вишнівка, а постеруноків біля перебрач із диманьку. Всі там показавши вийшли добре в Сапопії. До ексектор Мачута збрива податки, а передовики через Зареманьку по пямку гаманці себе, тручили себе киянню і побиали себе по пихах. Вачути таке вселютованство місцеві хлопці і шановності підходили і домадувались, що се за ояні. У відповідь постеруноків біля хлопців палилими, а ексектор Мачута по пямку стріляв з револьвер. Коли по дорож ексектор і постеруноків зачали і побиали більше число хлопців, котяться з низ у відповідь набив озного з постеруноків. На другий день постерунок у Вишнюку позвав уоудувати. Спродаженом і постерунок секторуа громади Бронислав Попчик, Павла Шибалу і Федя Галин постеруноків зупинилися над спродаженом, казали хлопцям цілувати землю ір-сати, що се по-мача земля, а після такого "поселування" хлопців змільнюа. Побиіт хлопці відішли д. Підгалля, щоб до сучу вміст захищати за побиіт.

За редакцію відповідає О. Костин.

З друкарні Видавничої Спідки «Піро» Львів. Ринок з. 10.